

FOLKETINGET

Udvalget for Videnskab og Teknologi

Til: Videnskabsministeren
Dato: 17. juni 2009

Udvalget udbeder sig ministerens besvarelse af følgende spørgsmål:

UVT alm. del

Spørgsmål 110

Vil ministeren kommentere vedlagte artikel fra Ugeskrift for Læger 8/6-09:
"Forskere er utilfredse med kvalitetsmåling"?

På udvalgets vegne

Marianne Jelved
formand

Fra Ministeren
til

FI	Svarudkast
	Mødeforberedelse
	Til videre foranstaltning
M	Til orientering UTP/DJN/CST/M-SEK
	Kvit. Svar fra M.S.
	Svarfrist: M-SEK : 8/7-09
d. 17/6-09	Ministersekretæren UIM

	Sagsbehandler
Gruppe nr.	J.nr.
DATO:	Bilag

AKTUELT

Forskere er utilfredse med kvalitetsmåling

Amerikanske tidsskrifter favoriseres, når kvaliteten af videnskabeligt arbejde i fremtiden skal måles. De europæiske tidsskrifter bliver tabere, og det får betydning for danske forskere.

Journalist, læge, ph.d.
Charlotte Strøm

FOTO
Istock

Videnskabsministeriet har lagt op til, at fordelingen af penge til forskning på universiteterne fremover sker efter, hvilken kvalitet forskningen har. Kvalitetsmålingen sker ved en bibliometrisk forskningsindikator, som er en rangliste over videnskabelige tidsskrifter.

Ugeskriftet bragte i sidste uge en kronik af professor Michael Larsen, Glostrup Hospitals Øjenafdeling. Han peger i kronikken på, hvorfor det er en problematisk måde at måle kvaliteten af dansk videnskabeligt arbejde på. For danske forskere får det stor betydning, at amerikanske tidsskrifter rangerer højere på listen end europæiske tidsskrifter.

GOD – BEDRE – AMERIKANSK

Danske læger og forskere erkender, at det er attraktivt men ofte svært at få antaget sine videnskabelige artikler i de amerikanske tidsskrifter.

»Det er naivt at tro, at den proces [peer review], som fører til offentliggørelse af videnskabelige resultater i internationale tidsskrifter, er objektiv og ufejl-

barlig. Processen er anonym og uden ekstern kvalitetskontrol«, siger Michael Larsen.

Han henviser til eksempler på, at amerikanske tidsskrifter favoriserer manuskripter fra deres egne forskere.

THE WINNER TAKES IT ALL

I 1999 offentliggjorde danske forskere som de første i verden en artikel om, hvordan en fotografisk metode af øjets indre kan bruges til at diagnosticere en øjensygdom, der ellers er vanskelig at påvise. Artiklen blev offentliggjort i et nordisk, engelsksproget tidsskrift. Forinden havde den været indsendt til et højere rangerende amerikansk tidsskrift. Den blev afvist efter et halvt år i peer-review med den begrundelse, at artiklen var god, men der var desværre ikke plads til alle gode artikler i tidsskriftet. I 2002 offentliggjorde andre forskere i et andet amerikansk tidsskrift samme opdagelse og fremstillede den fejlagtigt som en nyhed.

»Man er som forsker forpligtet til at referere andre forskeres arbejde. Derfor er historien et af mange eksempler på, at habiliteten af det faglige manuskriptgennemsyn kan være mangelfuld«, siger Michael Larsen

RETFÆRDIGHED I KVALITETSMÅLING

Michael Larsen har ingen problemer med at blive målt og vejet på sin forskning. Men han vil behandles retfærdigt.

»Jeg støtter op om at måle forskningens kvalitet, når det sker ved, at artiklerne bliver læst, og forskningens konkrete værdi bliver vurderet. Men i stedet giver man de videnskabelige artikler point efter hvilke tidsskrifter, de bliver offentliggjort i, og gør det mere eller mindre troværdigt til et udtryk for kvaliteten«, siger han.

Artiklen fra 2002 vil med Videnskabsministeriets nye kvalitetsmåling få topkarakter, hvis den var skrevet af danskere, fordi den er offentliggjort i et hippy-

! UGESKRIFTET BLIVER TIL DELS ENGELSSPROGET

Fra 1. september i år ændrer Ugeskriftet praksis og modtager kun originalartikler på engelsk. Jacob Rosenberg, videnskabelig redaktør på Ugeskriftet, afviser, at forskningsindikatoren er årsag til ændringen.

»Vi er etisk forpligtet til at gøre originaldata tilgængelige for alle i verden, og derfor bør vi undlade at offentliggøre eksempelvis forskningsresultater om medicinsk intervention på et sprog, kun fem millioner mennesker forstår«, siger han.

Jacob Rosenberg synes, det er en dårlig idé at rangliste videnskabelige tidsskrifter og bruge det som et kvalitetsmål i forskningen.

»Det er en kunstig skrivebordsidé, som medfører en uretfærdig måling. Citationstal kan ikke sammenlignes på tværs af specialer, for der er stor forskel på, hvor og hvordan man publicerer i de forskellige specialer«, siger han.

Udenlandske universiteter har i nogle år praktiseret audit af deres forskere, foretaget af eksterne folk. Det giver mulighed for dialog og udmunder i guidelines, som skal implementeres.

»Audit giver perspektiv for forskerne og er et langt mere troværdigt mål for kvaliteten af deres arbejde end at tælle artikler efter en rangliste«, siger Jacob Rosenberg.

gere citeret amerikansk tidsskrift. Den originale artikel fra 1999 blev offentliggjort i et engelsksproget, nordisk tidsskrift, og dermed lykkedes det danske forskere at komme først med opdagelsen, men den får til gengæld dumpekarakter af Videnskabsministeriet.

INTERNATIONAL MAGTKAMP

Der foregår en hård international magtkamp om at dominere publikationsmarkedet. Michael Larsen mener, at må man se bort fra rene statistiske kriterier, når man skal måle kvaliteten af danske forskeres publikationer, fordi der spekuleres i tekniske fiduser for at skaffe tidsskrifterne høje citationstal.

»Vi arbejder målrettet på at opbygge europæiske videnskabelige tidsskrifter, som offentliggør forskning i et omfang, der svarer til den europæiske forsknings mængde og kvalitet«, siger Michael Larsen og fortsætter,

»Hvis man straffer publikation i vores egne tidsskrifter, river man tæppet væk under dem, og det undergraver Europas strategiske interesser«.

MINISTER AFVISER FAVORISERING

Videnskabsministeren afviser, at målingen favoriserer amerikanske tidsskrifter. Forskerne vælger selv, hvilke tidsskrifter der udløser point.

»Jeg anser det for en stor styrke, at fagkundskaben spiller så vigtig en rolle i udviklingen af indikatoren. Derfor er det også forskerne selv, der rangerer tidsskrifterne på det normale niveau og det høje niveau. Der er intet til hinder for, at forskerne kan vælge europæiske og nordiske tidsskrifter til det høje niveau«, skriver videnskabsminister Helge Sander i en mail.

Michael Larsen har sammen med to andre professorer haft til opgave at lave en fælles rangliste over øjenlægenes og øre-næse-hals-lægenes tidsskrifter. De har netop valgt et nordisk, engelsksproget tidsskrift til højt niveau. Men deres indstilling er blevet ændret højere oppe i systemet.

»Fagligt udvalg har fejlet vores indstilling af bordet uden begrundelse, og processen omkring den beslutning har været helt uigennemskuelig«, siger Michael Larsen.

POLITISK FORHANDLING I MAJ OG JUNI

Der forhandles i maj og juni om en model for penge til universiteterne baseret på indikatoren. Marianne Jelved er formand for Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi. Hun er stærkt forbeholden over for den bibliometriske metode til måling af kvalitet i forskning.

»Det skaber et helt forkert incitament, at det ikke er indholdet men stedet for offentliggørelse af forskningen, der er et succeskriterium. Det er meget kort-

sigtet og tager slet ikke hensyn til forskning, der skal drives på den lange bane«, siger Marianne Jelved.

Hun er utilfreds med, at videnskabsministeren har sat processen omkring kvalitetsmåling i gang uden at have politisk flertal for det.

»Der er ikke taget politisk stilling til metoden, så der udestår en vanskelig forhandling, hvor der vil være fokus på de urimeligheder, som metoden kan føre med sig«, siger Marianne Jelved.

Ved politisk tilslutning til lovforslaget fra ministeren vil forskningsmidler til universiteterne udløses efter modellen fra 2010.

Michael Larsen efterlyser politisk opbakning til de europæiske tidsskrifter.

»At overlade den videnskabelige arena for offentliggørelse af medicinsk forskning til ikkeeuropæere er som at udlicitere telefonaflytningen i Danmark til en fremmed magts efterretningstjeneste«, siger han.

